

Redacția: Brașov, Piața Mare Nr. 30
Telefon: 212
Anul XLX. — Anul LXI.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 8)

„Gazeta” ieșe în mă-care di.
Abonamente pentru Anstio-Ungaris:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Administrația pentru Brașov:
Administrația, piața mare, târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. 50 cr. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 41.—Anul LXI.

Brașov, Duminică 22 Februarie (6 Martie)

1898.

Răuvoitorii neamului nostru.

Nu e di, ca în gazetele unguresci să nu cetim câte-o nouă denunțare, basată pe cele mai ticăloase născociri ale răuvoitorilor nēmului românesc. Acum fōia oficiōsă „Keleti Értésitō” împărtășește tuturor foilor unguresci o faimă, de care ar trebui să ridem cu hohot, decât nu s'ar ascunde îndērētul ei atāta rēutate. Povestesece adecā, cā „agitatorii romāni” din tōte părțile s'ar pregăti să arangeze demonstrațiuni în contra serbării dīlei de 15 Martie. E vorba adecā de serbarea din partea Maghiarilor a acelei dīlei, în care ei au proclamat în Pesta postulatele lor, între carī cel dintāi era libertatea tiparului și ștergerea censurei.

Studentii romāni de pretutindeni — dīce corespondența oficiōsă — ar avē de gând să demonstreze în contra Ungariei în înțelegere cu „conducătorii Ligei culturale romāne” și cu „agitatorii din Ungaria”. Planul ar fi, să se demonstreze la universitățile din București, Iași, Budapesta, Clușiu, Sibiu (de când e și aci universitate?), precum și la cele din Viena, Praga, Graț și Paris în contra Ungariei; afarā de acēsta ar fi plānuitā o mare demonstrațiā mai ales în Blasiū, al cāreia program se se fi și hotărīt de Liga din București. Planul ar fi, ca la 15 Martie să se desvélēscā cu mare solemnitate pe Cāmpul libertății monumentul lui „Barbut”. (Rēu fi mai schimonosesc numele lui Bārnuț!)

Ētā cum au nāscotit ei decursul festivității: „Conductul festiv — dīce fōia oficiōsă — va trece prin stradele crașului (?) purtāndu-se în frunte tricolorul român național. Localitatea va fi împodobitā cu embleme în colorile romāne. Domnii vor demonstra purtānd cocarde romānesci, ér dōmnele eșarpe late tricolore. La desvélēscā monumentului vor lua parte fōrte multe persōne și din București și din alte părți ale Romāniei și se

dīce, cā unii óspeți din București vor ținē și vorbirī festive”.

Și așa cevași se cetesece ađi pe paginile prime chiar și ale foilor celor mari ale guvernului, ca „Pester Lloyd”, „Pesti Naplo” etc. Bate la ochi — pe lângā rēutatea răspānditorilor acestor faime — și ignoranța lor inspāimāntātōre. Mai întâiū ei confundā pe 3/15 Maiū, amintirea adunării nōstre de pe Cāmpul libertății, cu 15 Martie al lor. Una la mână. Al doilea, vorbesc de desvélēscārea monumentului-Bārnuț în Blasiū, bine sciind, cā un astfel de monument nu esistā acolo până în momentul de față, ér în dēce dīle nu se pōte sculpta și turna un monument. Mai vorbesc apoi de-o universitate în Sibiu etc. Mai ciudat este însă, cā programul, ce l'au iventat, lasā să fiā inundat Blasiul cu „tricolorul național român”, precum și cu óspeți din București, pe carī fi fac să ținā discursuri protestātōre în contra Ungurilor. Și tōte acestea le spun fără de nici o sfiālā, ca și când Blasiul ar fi situat la țermii Dunării romāne, ér nu aprōpe de Aiud și Alba-Iulia.

Cetitorii unguři, pe lângā tōtā ura ce au sādīt-o în ei gazetarii șovinistiți, vor fi ei înșiși fōrte surprinși, audēnd, cā peste dēce dīle un potop de óspeți din Romānia se vor plimba prin stradele și pe cāmpia Blasiului în frunte cu stēgul Ligei și cu emblemele romāne.

Orī-ce Ungur cu mintea mai neturburatā și cu óre-care pricepere va trebui însă să cunōscā gluma prōstā, ce o fac oficiōșii unguři cu lățirea acestei mincinoșe faime. Și dēcā în cestiuni ce privesc raporturile lor cu Romānii ei ar mai avē simț de bunăcuviință și de dreptate, ar trebui să-și întōrcā fața cu scārbā dela ast-fel de uneltiri miserabile, carī nu pot avē decāt numai urmările cele mai rele. Cu astfel de nāscociri tendențioșe și mișelescī, se nutresce numai veninul urei și al

neîncrederei între cele două popóre, carī trāesc împreună pe vastul teritoriu al acestor țeri.

Cu ce scop fac ei acēsta? Ce interēs au cei dela secțiunea naționalităților de sub Banffy, séu cei dela poliția de stat, de a răspāndi asemenea faime ticăloșe despre Romāni, tocmai în nisce momente, când rēsvrēțirea socialistā stā să punā în flēcārī liniștea și ordinea publicā din mai multe comitate unguresci?

De sigur, cā denunțările de felul acesta, ce se fac acuma necurmat mai ales de vre-o douē luni de dīle încōce și carī, cum scim, nu se mărginesc numai la publicarea de faime mincinoșe prin dīare, ci dau loc și la perchisiții domiciliare și alte prigoniri, — trebuie să-și aibā un scop.

Care este acest scop? Nu va crede dōr' nimenea, cā polițaii lui Banffy vor să ne întâțizeze pe noi, Romānii, ca pe nisce revoluționari atāt de incarnați, carī amenință să dea flēcārī Ungariei, numai pentru-ca să sparie pe șovinistiții lor unguři și să-și facā a fi mai îngăduitori față cu noi; să-și convingā, cā nu mai pōte merge așa, cā trebuie să fiā împăcați și Romānii, pentru-ca astfel să se asigure țaria statului.

Nu, ei urmăresc fără îndoiālā altā țintā. Și acēsta reiese lāmurit din atitudinea guvernului față cu Romānii.

Încā cu mult înainte de a lua măsurile, ce mărginesc dreptul de intrunire și libertatea presei, guvernul-Banffy despoiasc cu fōrta pe Romāni de dreptul, cel au după lege și constituțiā, de a-se intruni liber, de-a se organiza în partid și de a-și esercita drepturile cetățenescī fără de nici o piedecā, între marginile legilor.

O scie bine Banffy cu ai săi, cā printr'asta ei s'au făcut vinovați de-un atentat grōznic în contra vieții naționale, a drepturilor și a libertății unui popor, a căruia leali-

tate n'a fost pătatā până acuma prin nici un fapt. O sciu bine și o simt, cā prin purtarea acēsta brutalā, ei au nimicit orī ce credință în asigurarea, ce se aude mereu din gura guvernanților, cā în statul acesta toți locuitorii sunt egal îndreptățiti.

De aceea pentru-cā le sciu, le vēd și le simt tōte acestea, ar vrē să înfățizeze pe orī-ce Romān, care mai ține la nēmul séu, ca pe un nāscut rēsvrēțitor și conjurat în contra ordinei în stat.

Și în privința acēsta nu sunt alegētori. Orī și care le vine înainte, dela vlādicā până la opincā, le este binevenit, ca să-și pōtā înfige invinierea de tradare a patriei.

Pe înșiși Maghiarii, Banffy și soți trebuie să i ținā în continuā ațitāre contra nōstrā, trebuie să-și sparie cu pericolul ce i amenință din partea nōstrā, dērā nu pentru a i îmblāndi față cu noi și a-i face să fiā mai îngăduiri și drepti, ci pentru a domni cu atāt mai ușor și peste ei și peste noi. Ii sparie cu primejdioșele planuri ale Romānilor și ale celorlalte naționalități, ca să pōtā ținē mai bine în frēu opozițiunea maghiarā și să o pōtā amēți, ca să nu vadā și să nu se cutremure vēdēnd, cum cei ce s'au cocoțat astādī în fruntea afacerilor statului taie cu barda în rădēcinile fundamentului séu, care nu pōte fi decāt dreptatea, libertatea și buna invoire între popórele lui.

Maghiarii, cu desevēșire orbiți de patimile lor față cu conlocuitorii de altā limbā, patimi hrānite de mai bine de trei-dēcī de ani de cātrā o presă fără consciință, pōte cā încā multā vreme nu vor fi în stare să vadā prāpastia spre care ii împinge nenorocita politicā a guvernului actual.

Dēr noi Romānii, — pe carī atātea pātani au trebuit în cele din urmă să ne facā să vedem ce sōrte ni-se pregătesce — să fim cel puțin trezi și să înțelegem, cā cu cât ad-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Blândocul.

(Fine.)

Pāscālāul din Curmăturā era un ópșitar și mai belit de pe dracul, decāt Cristea, și bun prietin cu acesta. Lui fi destāinuisc Cristea tōte tainele lui cu Chifor și cu Irina, decī cum intrārā acēștia la el, sciū cu cine are de lucru. Și după ce vorbirā puțin, după ce Cristea li spusc, cā uite a venit cu prietinul séu Chifor să le caute în pāscālie, Pāscālāul își scōsc pāscālia și luānd un fir de grāu il dēdū lui Chifor să-l arunce pe pāscālie. Și firul se oprī pe zodia racului. Atunci pāscālāul începū așa: „Uite, om de omenie, dumniata ești nāscut în zodia racului. Multā vreme țī-a umblat tot rēu și multā vreme tot așa țī-a umbla, dēr țī-se întōrcē zodia într'a berbecului și de

acolo într'a leului. Atunci vei fi bunul bunului. Socrul dumitale țī-a dat un petec de loc chiar în fundul grādinei lui, acolo dumniata țī-ai făcut casā, ai muiere cuminte și de emenie, ai doi copii dați în slujit și o fetiță acasā. Dēr mare noroc te așteptā. În olatele dumitale este îngropatā din dīlele cele bētrāne o cāldārușe cu bani scumpi de aur și de argint. Când vei pune mână pe ea, vei ajunge cel mai de frunte om în sat”.

Chifor când își audī povestea lui spusā de pāscālāul de pe carte, înmārmuri odatā. Ēsta-i cu dracul, gândia el, cā-mi scie tot cuprinsul casei, trebuie dērā, cā adevērul vorbesce, când spune cā în olatele mele este comorā îngropatā. Altcum de unde ar sci? El nu-i dela noi, nu m'a mai vēdūt, nu mi-a audīt de nume, numai dracul li spusc rēndul casei mele.

Pāscālāul cetia din fața lui

Chifor tōte gândurile lui. Apoi mai dīsc: Uite, dumniata te mirī, cā de unde sciu, ce sciu și ce-ți spun; dēr rogu-te spune d-ta, nu-i precum țī am spus?

— Ba-i chiar așa.

— Atunci să scii, fērtate, cā mie-mi spune tōte acela, care zace și clocesce pe cāldārușa de bani cum clocesce o găinā pe ouē.

— Vai de mine! Dōrā nu-i ucigā-l crucea?

— Ba-i chiar el!

— Și nu te temī de el?

— M'aș teme, dēr veđi, cā io s cu spiritus, is mai mare decāt el, eu mân și aduc cum vreu pe conuraturul.

— Vai, tare ești la cap!

— Și tu ai fi tare, când ai sci ce nu scii.

D'apoi ce gândescī, putēs'ar face ceva, să umblām la cāldārușā? Și de n'am lua odatā tot ce-i în ea, veđi să luām măcar cât de cât.

— O să cercām. O să merg eu odatā la dumniata, când voiđ chibzui cā-i bine. Dēr lucrul naibii, mi-am pierdut o unēltā scumpā ce avui și până mi-oiđ putē-o insema, n'am ce căuta.

— Ce ai pierdut? întrebā Cristea, care până'n aceea asculta numai și rīdea pe sub mustețe de încurcătura, în care intra Chifor tot mai afund.

— Am avut, frate Criste, un frut de iērba fierului. Ce am făcut, unde l'am sciut pune, cā nu mai dau de el! Și fără el sunt ca și fără o mână.

— Scii ce? dīsc Cristea, la noi este o țigangā strigōie, ea scie unde creșce iērba fierului și eu nu cred, cā nu mi-a cāștiga-o pentru o platā bună.

— Cine-i aceea? întrebā Chifor.
— Acsina Teglarului.
— Mē nādāiam eu, cā ea va fi,

versarii noștri, adă la putere, se străduiesc mai mult de a ne pune piedeci în dezvoltarea noastră națională; cu cât se împulșă ei mai mult de-a nimici tóte legăturile naționale dintre noi și de-a desființa naționalitatea noastră prin lovirea chiar a libertății legale cetățenesci și individuale: cu atât mai mult noi Românii trebuie să ne încordăm puterile spre a duce lupta mai departe cu focul nestrămutatei convingeri și al simțului adânc înrădăcinat în inimile noastre, și c'o energică crescândă, în a ne apăra, păstra și recăștiga ceea ce avem mai scump, ca cetățenii și ca Români!

Revista politică.

În cealaltă jumătate a monarchiei, în **Austria**, situația politică este încă mereu încurcată. La 15 l. c. se va convoca dieta împăratăescă în Viena, dér dela lucrările ei nu se așteptă nimic îmbucurător, mai ales, că neînțelegerile între Germanii și Cehii au luat în timpul din urmă proporțiuni și mai mari. Un înversunat conflict a izbucnit în săptămâna trecută în dieta din Praga, conflict provocat din prilejul desbaterei adresei boeme. Germanii opoziționali în frunte cu Wolf, au provocat scene turburătoare și la urmă au declarat, ca nu mai iau parte la desbaterile dietei. Tot atunci locșii-țorul Boemiei Coudehove a declarat, că guvernul Gautsch nu se învoește cu acea parte din adresa dietei boeme, unde se vorbește de dreptul public al Boemiei și de încoronarea Împăratului ca rege al regatului boem. Din pricina acestei declarațiuni Cehii sunt foarte amăriți în contra guvernului și se dice, că ei vor ieși din majoritatea guvernamentală și vor trece în opoziția.

La acesta contribuie și *noua ordonanță de limbă a guvernului*, ce era să se publice adă, și cu care Cehii nu sunt mulțamiți. Foile cehice atacă aspru guvernul și organul partidei Cehilor-tineri „*Narodnie Listy*“ dice, că paciența Cehilor s'a sfârșit, ei au isprăvit'o cu guvernul, care nu va mai avé un singur deputat ceh în majoritatea sa.

Cu cât se apropie mai tare primăvara, cu atât mai mult se încurcă lucrurile în **Orient**. Cu tóte-că pacea greco-turcescă s'a încheiat, nimic nu e încă sigur și definitiv. Turcii nici nu se gândesc să părăsescă **Tesalia**, și o tot amână cu un pretext său altul. Acum dice, că se vor duce de-acolo numai după **regularea afacerilor Cretei**, dér puterile nu vor să știe de așa ceva. Le place însă să țină cestiunea Cretei

nedeslegată și amorfă. Ele încă nu s'au unit asupra viitorului **guvernator al Cretei**. Rusia se face, ca și când n'ar mai sprijini candidatura prințului grecesc George, dér pe sub mână lucrăză tot pentru el. E bătător la ochi, că Serbia deodată se vede îndemnată a declara Turciei, că n'are nimic contra candidaturii prințului George.

Cu deosebire în ce privește **Macedonia**, este mare fierbere. Încordarea între Bulgarii, și Albanesii e așa de mare, încât e întemeiată temerea de-o ciocnire sângeră. Turcii vădând cum stau trebile trimit multă armată în Macedonia, precum și la granița bulgară, și se crede, că comandant va fi numit Edhen-pașa, care a condus armata turcescă în contra Grecilor. În astfel de împrejurări, mulți se tem, că în primăvara acesta éráș se va auđi bubind tunul în Peninsula-balcanică.

Mare nemulțămire a fost cauzat, pe cum știm, în **România**, că Sultanaul a trăgănat așa de mult ratificarea convenției comerciale româno-turcesc. S'a dice, că guvernul român a adresat chiar un ultimatum guvernului turcesc. Acesta se desminte însă acum, după ce în cele din urmă s'a făcut totuși ratificarea (formalitățile de primire și subsemnare) numitei convențiuni comerciale.

În săptămâna acesta s'a încheiat desbaterea proiectului de *lege asupra învățământului secundar și superior*, care de un șir lung de ani a fost pregătit de guvernele ce s'au succedat, fără însă de-a ajunge la o definitivă rezolvare și primire.

— Tot în săptămâna acesta statul român a suferit o însemnată pagubă prin *navfragiul și cufundarea vaporului „Meteor“*, care în serviciul maritim român făcea cursele dela Constanța și Constantinopol îndărăt, ținând corespondența cu Ostende expres. Acest vas e pierdut, el a costat pe stat aproape un milion de lei și, ce-i mai trist și chiar de neînțeles, n'a fost nici măcar asigurat. S'a ordonat o anchetă spre a cerceta cauzele, care au făcut ca vaporul să se piardă lovindu-se de o stâncă în drumul său spre Constanța.

Duminea în 26 Februarie n. s'a făcut un **atentat asupra vieții regelui George al Greciei**, pe când domnitorul grecesc se reîntorcea cu trăsură din Faberon pe fiică-sa. Doi indiviđi au descărcat puștile asupra regelui; cea dintăi pușcătură n'a nimerit, a doua însă a rănit pe un călăreț la braț. Regele a scăpat norocos. Făptuitorii au fost prinși și arestați. Ei și-au mărturisit fapta.

Românii bucovineni și deputații lor.

În numărul de Duminea trecută am amintit, că tinerul deputat al Românilor bucovineni în camera din Viena, d-l *Dr. George Popovici*, a ținut adunări de popor în Câmpulung, Dorna și Rădăuți. În aceste adunări harnicul deputat a făcut alegerilor săi o dare de sémă asupra lucrărilor clubului parlamentar român din „*Reichsrath*“, din care reiese, că stăruințele deputaților bucovineni, cari au constituit acel club pe basă națională, n'au rămas fără de rezultate.

Étă-le: *Le vor deschide clasele paralele române la gimnasiul inferior de stat din Cernăuți*; se va înființa în curând la Cernăuți o *direcția a căilor ferate*, ceea ce va contribui la emanciparea Bucovinei de sub epitropia Galiciiei. S'au pus în vedere și alte îmbunătățiri în ce privește cultura națională și ușurarea sortii fraților noștri din Bucovina.

Peste tot, Românii bucovineni se simt adă mai încurajați în lupta lor pentru dreptul strămoșesc.

Ungurii ce vor dice ore la tóte astea? Ei, cari ni-au confiscat dreptul de intrunire și au introdus un sistem de cel mai ordinar spionajiu, încât nici în sinul familiei nu mai poți fi sigur de spioni și denunțianți, ba contra diarelor introduc acum și censura: ore acești Unguri trufași mai cuteza-vor de-a se lăuda cu libertățile unguresc și a striga contra Austriei, că e reacționară?

Dér să ne întorcem la frații bucovineni. Adunările, ce le țin d-l *Dr. G. Popovici* printre ei, sunt o adevărată școlă națională pentru țărani. În vorbiri d-sale, pline de poze înțelepte și însuflețite naționale, se află părți, cari se potrivesc de minune și cu justările dela noi mai ales în ce privește cestiunea limbei. Lăsăm să urmeze aici după „*Patria*“ din Cernăuți un estras din:

Discursul dela Rădăuți al deputatului Dr. Popovici.

Un poet vestit a numit Bucovina o veselă grădină. Adă acel dulce poet al nostru n'ar mai pute spune acest cuvânt. Noi iubim cu înfocare această brează de pământ, pe care ne-am născut și sub care dorm strămoșii. Dér pentru noi, Bucovina adă nu e nici grădină, nici veselă. E câmp împustiit de mohor, pe care trăim nemulțamiți. Décă mai înfloresc umbrosul pom al dreptății, el e închis cu garduri înalte, ér noi din arșiță privim cu ochii însetați la el. Am așteptat prea mult inactivi și contemplativi. Au venit alții mai îndrăzneți și au mâncat prasnucul. Noi am stat ca niște cerșitori, unde aveam dreptul a intra dărji ca niște stăpâni. Trebuie să schimbăm acest fel al nostru, devenit proverbial. Începuturi sunt deja.

Clubul român parlamentar din Viena s'a afirmat hotărît și franc. Clubul va păzi cu credință interesele românesc. Mai mult încă. Va interveni cu inimă. El a părăsit vechiul și răul obicei bucovinean a ascunde românismul sub o manta óreși-care. El s'a pus deschis pe o bază curat națională. D-l Popovici promite, că această basă va rămâne neabătută. Era dator clubului a frânge în fine rezervarele și șovăirea Dér în o luptă nu numai conducătorul trebuie să fiă decis a lupta până la ultima picătură de sânge. Poporul român în Bucovina trebuie să arete, că nu e o clasă de heloți, ci un neam băștinaș, cari își are vrednicia în drepturile sale. Noi nu trăim aici din mila niméru. De aceea în ale noastre trebuie să procedăm cu curajul, cu tăria omului ce știe, că are putere înrădăcinată în țără, și drepturi vechi. Să aruncăm în noianul uitării uriciosa ȕicală: capul plecat sabia nu-l taie. Sabia atîrnă amenințător, numai asupra făcătorilor de rele.

Noi umblăm calea dreptății. Până duhul dătător de viață, curajul civic, nu va arde în inima fiă-cărui alegător român, până acest simț bărbătesc nu-i va străluci din ochi și tapte, noi nu putem spera biruințe mari și frumoșe. Clubul român își va face datoria, dér și alegătorii să 'și-o facă. Să lupte fiă-care voinicesce la locul unde e pus. Să nu cedeze nici un pas. Să lupte pentru dreptul de a trăi, ca Român și nu altcum, pentru dreptul de a beneficia de avantajele culturale ca Român și nu altcum.

Românii plătesc birul din sudórea feței lor. E greu câștigat banul, ce trebuie să-l dea. Dér banul e bun și bine primit. Décă e așa, suntem în drept să cerem, că și instituțiunile, ce se creează, să fiă bune și folositoare nou: să fiă românesc. Românismul instituțiunilor publice în părțile românesc ale țerei e un postulat urgent. Altcum populațiunea română e amar strămbătățită. Fiind dregătoriile pentru popor și nu invers, trebuie fiă-care, ce mânăncă pâine din banii românesc, să știe limba română, fiă el căpitan său profesor, perceptor său scriitor comunal. Copiilor noștri, ce vreau să intre în școli mai înalte, li-se cere cunoștința limbei germane. Copilul german pășese liber înainte; al nostru are a învinge mai întâiu greutate enorme. Cum să nu fiă întrecut de cel dintăiu? Germanul pöte domina în țără în tóte. Limba lui e ceea oficială și oficiósă. Românul cu limba sa trebuie să rămăe mut și neajutat în țera acesta, pe care strămoșii au ținut'o cu sabia și au sfințit'o cu sânge și suferinți. Un Român verde din Arbore său Horoduic de s'ar muta în China, mai că tot atât de mult folos ar avé de limba sa acolo, cum îl are aici. Să ne mirăm că nu putem progresa, décă tóte întocmirile culturale, cari funcționează în țără, nu ne sunt accesibile din cauza limbei.

Ja un pesce din apă și pune l pe un strat mândru și dulce de flor. Ce folos va avé el? Așa și nou, ce ne ajută instituțiunile și propășirile, ce se fac, décă nu

că și la vaci știe multe farmece și descânțece.

— Apoi ea-i!

— Să mergeți déră la ea, dise Păscălăul, și să faceți ce-ți face de-un fir cât de mic de iërba fierului, apoi haideti cu el la mine. Dér suflet de om să nu știe de marafeturile noastre, că atunci tot lucrul ni-e înzadar.

Cât a ținut drumul îndărăt până la Chifor acasă, el nu se putea desul mira de înțelepciunea Păscălăului. Numai da din cap și începea:

— Mă Criste, mă; tu multe știi, dér par' că Păscălăul te întrece! — E lesne să mă întrecă, îi dicea Cristea, că are spiritus!

Déca ajunseră acasă, spuse Chifor și Irinei lui din fir în për ceea ce auđise dela Păscălăul și ea încă se crucea și se minuna de atotștiința aceluia.

— Apoi, dér tot o să dăm de comóră, cât de târziu, dise ea.

— Voiđ da, răspundea Chifor, de bună sémă vom da, numai, veđi tu, fără chelțulă nu se pöte. La Acsina Teglărului trebuie să dăm, ce foc i-om da, să ne câștige iërba fierului, că fără aceea nici chiar Păscălăul nu se légă.

— D'apoi ce i-om da! Că trei zloți, ce-i avusesem, i-ai dus cu tine și veđ, că n'ai adus nici un ban din ei!

— Cum oiđ aduce, că încă nici nu'i s'a prea împărut, că i-am dat numai atăta. Nici n'a pus mâna pe ei, a tras puiucul mesei și i-a împins acolo. Nici un pahar de vinars n'a adus din ei să ne omenescă. Spunea, că așteptă pe o domná mare să-i spună ursita. Am și întélnit pe drum cum veneam, o căruță de cele domnesci cu o domná în ea. Mi-a spus Cristea, că o cunoșce, că-i din țera Murgului, pe aceea o așteptă Păscălăul?

— Ba bine că nu! Dóră décă-i

el ortac cu cel necurat, cum n'a fi cunoscut în lărga lume?

— Dér la Acsina, ce dicei déră să-i fágădăim?

— Mai știu eu? Vom întreba și de Cristea.

Colea pe înserate abătú Cristea pe la Chifor și puse lucrurile la cale să mergă tustrei până la Acsina Teglărului să se tocmeșcă cu ea să le aducă iërba fierului. Când dau să plece, stă Cristea o leacă pe loc și începe: Bine, dragii mei, noi mergem, dér așa cu mâna golă înzadar ne batem picioarele. Acsina-i muiere sêracă s'ar cădea să-i ducem ceva cât de cât.

D'apoi ore ce să-i ducem? întrebă Irina.

— Décă nu mai mult, batér o legăturiță de făină, că ori-cum, e rușine să mergem la sfat cu mâna golă.

Și căută Irina o stergură și puse în ea făină ca de două mămă-

ligi cât de sdravine și în făină v'ó 6 oué.

— Nó veđi așa, dise Cristea, că omenia omenia așteptă.

Bordeiul Acsinii era colo 'ntre arini lângă móră, între alte bordeie țigănesc. Când se apropiară ómenii noștri în *aretul* acela, câinii țiganilor prinséră a lătra, dér se ogoiră îndată ce Cristea le flueră una și pinse a vorbi cu ei, — sémă, că pe Cristea și câinii dela bordeele țiganilor îl cunoșcea.

Acsina era singură 'n bordeiú, sta pup lângă foc cu pipa'n dinți și străjuia să fiərbă apa în ceacon. Când veđu pe ómenii noștri intrând la ea, își luă pipa din gură și palma o făcu punte de-asupra ochilor să pótă vedea mai bine cu cine are de lucru. Ér când zări legătura în mâna Irinei, fața 'i se însenină și puse niște vrêscuri pe foc, ca să fiă zare; apoi 'i pöfti să șeđă.

— Nu mult vom ședea, lele

ne putem folosi de ele, pentru-că nu sunt în limba noastră. Etă de ce biet, Român săracul înapoi tot dă ca racul. Nu pentru-că n'are talent său nu are sirguintă. Poporul nostru are calitățile rasei latine. Dără e pus ca peștele înaintea unor bunătați, de cari nu pôte profita. Să ni-se deede instituțiuni în limba noastră și se va vedea cum vom ajunge vârfurile în calea culturii. Lupta pentru românismul întocmirilor publice la noi în țară, e sfântă. Dela izbânda ei atîrnă viitorul nostru etnic, bunăstarea noastră economică. Jertfele cele mai mari trebuie aduse din partea națiunii pentru a duce la capăt acest lucru. Onoarea noastră e angajată.

D-l Dr. Popovici își continuă cuvântarea, raportând despre activitatea clubului român. Clasele parelele românești la gimnaziul din Cernăuți sunt promise solemn din partea guvernului. Ori-unde sunt Români, ei trebuie să aibă școli potrivite. Salariile preoțescilor vor fi regulate în acest an iubilare. Vorbitorul s'a interesat și a urgentat ades această chestie atât de importantă. Cu mărirea salariilor însă n'am ajuns încă starea, ce o dorim pentru clerul nostru. Intenționăm independența sa materială deplină și o bună stare, care să-i facă posibilă o lucrare națională și culturală intensivă. Mai ales veniturile episcopului, cari sunt adese neplăcute și primejduse vața clerului, vor trebui înlocuite prin emolumente mai puțin penibile. Atunci preotul va fi ridicat pe un pedestal înalt, care corespunde misiunii sale.

Arată în mod clar și amănunțit casele după sistemul Ruiffisen și apelează la popor, ca să le introducă. În districtul Rădăuți există dără fondul avut al hambarelor. Averele sa e aproape 52,000 fl. Să se distribue comunelor părtașe și să formeze aceste sume averea băncilor sătesci ce se vor întemeia Paralel cu băncile sătesci trebuie să se înființeze și să funcționeze cabinetele de lectură. Aceste trebuie să fiă sprijinite de învățătorime și preoțime, pentru-că cabinetele sunt ajutoare ale școlii și sunt institute de moralizare. Sunt arme biruitoare în contra alcoholismului. Conferențele pastorale ar trebui să se ocupe de ele. Ar trebui să ceră și scutul autorității bisericesti acolo, unde cabinetele sunt periclitare de o mână nefastă și neghibă.

În fine d-l Dr. Popovici ia poziție față de acei ce atacă îndreptăirea românismului în Bucovina. Ei ne trimit la Bucuresci. Noi însă aici vom rămâne. Aici e casa noastră părintescă. Și cine nu ne recunoște stăpânirea în ea, cu acela vom purta luptă neîmpăcată pe viață și morțe.

Lupta pentru limbă în Bucovina.

Avântul, ce l'au luat în timpul din urmă Românii bucovineni în lupta lor pentru limbă, îl dovedesce și următorul proiect de rezoluțiune ce a fost prezentat dietei țării și care proiect a și fost primit, mergend

în această cestiune Români mână 'n mână cu Rutenii:

Înalta Casă se decidă: Guvernul i. r. se soméză, a înființa în comune cu populațiune amestecată în privința limbii, pentru minorități mai însemnate, școli pentru minorități și a face pașii necesari, ca în comunele cu mai mici minorități să se introducă pentru acești copii **limba lor maternă ca limbă de propunere**. În deosebi se atrage în privința acesta atențiunea i. r. guvern asupra orașului Cernăuți.

Înalta Casă se decidă: Guvernul i. r. se soméză, a se îngriji pentru înființarea cât mai grabnică de școli populare cu patru clase cu limba de propunere română, resp. rutenă, în orașe și în comune mai mari.

Înalta Casă se decidă: Guvernul i. r. se facă pașii necesari pentru-ca școlile populare și medii cu limba de propunere germană, română și rutenă să aibă separat fiecare câte un inspector școlar al țării.

Înalta Casă se decidă: Guvernul i. r. soméză, ca pentru câștigarea cunoscințelor mai intensive de limbă a elevilor români și ruteni dela institutele de învățământ pentru învățători și învățătoare, să se îngrijescă prin o reorganizare corespunzătoare ambelor acestor institute.

Înalta Casă se decidă: 1) Guvernul i. r. se soméză a activa **despărțiminte paralele române la clasele inferioare ale gimnaziului superior de stat din Cernăuți** deja cu începutul anului școlastic 1898/99. 2) Guvernul i. r. se soméză a estinde cele 4 clase paralele române dela gimnaziul superior din Suceva și asupra claselor superioare ale acestui gimnaziu și 3) Guvernul i. r. se soméză a schimba clasele paralele rutene dela gimnaziul superior de stat din Cernăuți deja cu începutul anului școlastic 1898/99 în ce privește limba de propunere după modelul școlilor populare române din Suceva, și a le estinde succesiv și asupra claselor superioare ale acestui gimnaziu.

Înalta Casă se decidă: Guvernul i. r. se provacă, să schimbe planul de învățământ la școlile medii astfel, încât să se introducă la școlile medii cu limba de propunere germană pe lângă aceasta și limbile țării: **româna și rutena ca obiect relativ obligat de propunere**.

SCRIRILE ȚILEI.

— 21 Februarie v.

Mișcarea socialistilor. Cu toate măsurile ce a luat guvernul unguresc contra mișcării socialiste, totuși ea nu încetază. În Saboleiu de pildă nu numai că ordinea și liniștea nu sunt restabile, ci socialismul începe să-și scotă capul și mai amenințator în cercul pretorial Dada. În Tiszazsalar gendarmeria abia pôte susține ordinea — Socialistii unguri, și mai ales căpeteniile lor, au hotărât să agite în străinătate cauza lor. Clubul socialist din Budapesta a primit o scrisoare dela cei din Londra, în care le face cunoscut, că se vor

ținé în întregă Anglia meetinguri în favoarea socialistilor maghiari persecutați. Îi vor sprijini apoi și cu bani. S'au pus în mișcare și socialistii din Elveția și Germania, aranjând colecte de bani pentru ajutorarea fraților lor de principii din Ungaria. Tot așa vor face și socialistii franceși și austriaci, ér mai multe foi cu trecere din străinătate s'au oferit a se ocupa de raporturile din Ungaria pe baza informațiunilor date de partidă-socialistă.

Socialiștii și Liga din Bucuresci. O altă mirozică iscodesc acum foile unguresci. Ele spun, că căpeteniile socialistilor Pfeifer și Cszimadia au fugit din Budapesta în străinătate, cel din urmă s'ar fi dus la Bucuresci, ca „să pacteze cu conducătorii agitațiunii anti-maghiare privitor la un sprijin împrumutat“ — adică „cu ómenii Ligei“. — Scirea acesta mirósă cât de coloastrănică minciună.

O harnică comună românească. Ni-se scrie: Despre comuna românească Șomoștelnic, din comitatul Târnavei-mici, până acuma tot vești bune am audat. Multămită bunei conduceri din partea zelosului lor preot Ioan Banfi și a înțelegerii frătesci din mijlocul lor, locitorii acestei comune au făcut în timpul din urmă progrese ca, puține alte sate ale noastre. Au clădit o biserică de petrá forțe frumoasă, al cărei cimitir e îngrădit cu zid; apoi o școală modernă de-asemena forțe frumoasă. Tinerimea întregă scie scrie și ceti, forțe mulți sunt abonenți la ȳiare și pe întrecute se silesc a-și arăta vrednicia și simțul de jertfă pentru cultură și progres. Cu exemplu premerg în privința acesta însi-și conducătorii. În timpul din urmă vrednicul învățător Filon Bichiș, vędend, că biserica e lipsită de o tócă corespunzătoare, a procurat din banii săi o tócă cu 18 fl. Tot acest bun învățător a făcut din modestul său salariu un dar de 100 fl. Când fruntașii premerg cu asemenea exemple, apoi cum nu va înainta poporul? De-ar da bunul Dumnezeu să avem multe comune asemenea acesteia!

„Spioni în Ungaria“. Sub titlul acesta a publicat fôia ungurescă guvernamentală „Pesti Hirlap“ un articol forțe aspru, în care recomandă spre fotografare poliției din Peștea pe „acei spioni, cari scriu în cele mai răspândite foi din străinătate articuli calumniatori despre Ungaria“. „Cel ce o face acesta — ȳice fôia ungurescă — nu este nici German, nici Maghiar, ci spion plătit de dușmanii comuni Germanilor și Maghiarilor“. E vorba de-o simplă mișelie, continuă „P. H.“, care decă e săvârșită de cetățen ungar, merită să fiă tractat de trădător. „P. H.“ cere apoi pedepsiirea exemplară a acestor fel de „calumniatori ordinari“. Pricina pentru-care „P. H.“ a scris astfel, este un articol din fôia germană „Frankfurter Zeitung“, în care este atacat și combătut guvernul unguresc pentru măsurile de restricțiune ce le-a luat în contra pressei din Ungaria, sub pretext, că vré să înfrâne socialismul. „Partida liberală — ȳice „F. Z.“ — n'are nici un cuvânt în

contra persecutării pressei; chiar nici contele Apponyi n'are nimic de ȳis împotriva măsurilor guvernului, ér așa numita pressă liberală maghiară găsese de firesc acesta, ba face glume chiar. — Dr. Hugo Ganz, corespondentul din Budapesta a lui „Frankfurter Zeitung“, care e și cetățen ungar, a aflat articolul fôiei unguresci de vătămător pentru el și a cerut satisfacțiã dela redactorul lui „Pesti Hirlap“, trimițându-i martori. Redactorul fôiei maghiare a declarat, că autorul celor scrise în fôia lui, este deputatul Cornel Abrányi. Se așteptă un duel.

Bandă de pungași prinsă. Din Clușiu se anunță următoarele: Poliția din Budapesta a arestat de curënd pe un conductor dela tren Schweighoffer, bânuit cu furt. S'a născut suspitiunea, că Schweighoffer are tovaroși și s'a pornit cercetare din partea poliției din Peșta și de cea din Clușiu. Cea din urmă a arestat pe 8 dintre tovaroșii lui Schweighoffer, cari făceau bune trebșore prin pungășirea pasagerilor pe liniile Predeal, Arad și Seghedin.

Senatul român și atentatul din Atena. În ședința sa de Miercuri Senatul a însărcinat cu unanimitate biroul, ca să exprime Regelui George al Greciei, simpatia sa pentru odiosul atentat, ce s'a săvârșit, fără succes, în contra persoanei sale și tot-odată „să i-se aducă felicitări căldurose pentru că Provedința l'a păstrat spre binele și fericirea națiunii eline, amică veche a Românilor“.

Pentru școlile din România. Ministrul român de instrucție, în urma unui raport al d-lui Băicoianu, arhitectul ministerului, a decis să afecteze patru milioane 500,000 lei pentru îndreptarea actualelor localuri de școală și pentru terminarea următoarelor clădiri în cursul verei: școlă normală din Bărlad, liceul Ion Brătianu din Pitești, gimnaziul din Roman, școlă de menaj pentru fete din Bucuresci școlă normală (preparandă) din Craiova, gimnaziul Alexandru cel Bun din Iași, esternalul secundar de fete din Iași, școlă normală din Bucuresci și liceul din Focșani.

Societatea de navigație ungurescă a înființat o liniă maritimă Brăila-Galați-Constanța-Constantinople-Marsilia, ca să facă concurență liniei maritime române. Aceeași societate va mai înființa în același scop, o liniă maritimă Constanța-Constantinople-Alexandria.

Ciuma. Din Bombay se vestesce, că săptămâna trecută au murit de ciumă 2080 locuitori. În fiă-care ȳi ciuma seceră jertfe înfricoșate.

Kinematograf. În sala cea mare a reeditei din loc se vor produce Sâmbătă în 5 c., apoi Lună, Marți, Mercur și Joi fotografii vivante cu kinematograf și grafonul, reprezentând pose fidele după natură. Decă și sute de persoane se mișcă reflectate pe pârte în mărime și cu fața naturală, cum se mișcă ómenii în realitate în complete forme plastice. Prețul pe balcon și fotel 50 cr., parchet 40, parter 30 studenți 20 cr.

Acsină, începă Cristea, fără uite, aci ai o lecută de faină și câte-va ouă, — pune-le bine, apoi ne spune pentru cât ni-ai putea însema un firicel — două de ierba fierelor? Ori dără ai vre-unul de-a îndemână?

— Hm! hm! ȳise Tigancă îngândurată, hm! în slab ceas ați venit! Nu v'a putut aduce Dumneșeu numai cu două ȳile mai curând? Am avut un firicel, dăr chiar alaltă-eră l'am dat la un căpitan de hoți din țara Turcului. Și eftin ce l'am dat, Dómne! Numai cu patrușeci de argint, mi-am și cumpărat pe ei cești patru purcei și mi-a mai rămas ceva să cumpăr de rëndul gurii, vedeți d-vóstră, ca muerea săracă și necăjită, care muncesce mereu, ca să pótă trăi de pe-o ȳi pe alta. Vai, cu multe scânteii imi însăsem eu bucăturile! Ce gândiți, să n'ai tu nimic, dăr nimic odată, și tot să trăsesc în focuita asta de lume scumpă! Că secretă de gură nu te

întrebă gazdă ești ori sărac, ea cere porția ei, mâncau-ar pământul să-o mănânce. Apoi și ómenii nu-s darnici ca odată! Decă le mergi la ușă, te mână la lucru, în loc să-ți întindă o bucățică; numai atunci ești bună, când vin ei la tine să le faci câte toate: mai să le dai de noroc, mai să le tocmesci vacile, mai să le descânți de sgaibă și de sóre și câte de toate.

Dăr lasă-le aceste, babă, îi ȳicea Cristea, și vede-ne de ce am venit?

— Așa ȳeu, era cât p'aci să uit, că am ómeni de omenie în bordeiu, m'a fost înăbușit necasul și dădu frâu slobod la cestă secretă de gură. En se vedea eu mai întâiu, gâci-voiți de ce vă trebuie ierba fierului? Și fi-va de ceva folos, ori ba?

Și scóse Acsina o legătură de cărți de joc zoióse și le mestecă cășcărind șile dădu lui Chifor să le ridice, apoi le întinse pe vatră la zarea focului și începă:

— „Bată-te norocul, Chifore, dăr norocos mai ești dumniata. Uite! dumniata ești filcăul de ghindă, în drepta dumitale e noua-ca de dăbă, aceea însămnă ban, ban mulți, Chifore, aproape de dumniata; în cap ai șeptea de roș, aceea-i o veste bună; în picioare ai opta-ca de verde, aceea-i bucurie, bucurie cu nădejde, de-a stânga ai craiul de roșu — acela-ti e dușman! Norocul dumitale, că-i la spate, nu-ți pôte strica nimic! En se numărăm: una, două, trei, patru, cinci, șese, șapte: filcăul de bătă!... om bun, Chifore, om cu credință: una, două, trei, patru, cinci, șese, șapte: Craița de ghindă! Asta-i nevasta dumitale, norocosă muier! Și i-a dat Dumneșeu un bărbat cu minte!... Una, două, trei, patru, cinci, șese, șapte: As de verde! Noroc, Chifore, noroc cu carul, ci-i cam departe, dăr l'a apropia Dumneșeu și Maica luminată, că acolo-i nădejdea... Unu, doi, trei,

patru, cinci, șese, șapte: Arșeu de roșu! Er un dușman! Hm! Mulți dușmani mai poți avé! Unde ved, că te ai bine cu muerea, unde ved, că este nădejde de bine, te-ar sorbi într'un picur de apă să pótă, dăr nu au putere. En se le numărăm înapoi: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7: șeptaca de roș! Veste bună, Chifore, veste tare bună! 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7: filcăul de verde. Nădejde, Chifore, nădejde mare și multă. — 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7: Crai de roș! Hm! hm! Uite, Chifore, din cărți imi ese așa, că în olatele dumitale este îngropată o comóră tare scumpă și ea dumniata de bună semnă-i da de ea, decă vei căuta-o cum să duculesce. Mai iasă, că ai o fată și doi feciori, fata-i tare norocosă. Ii stă, că s'a face o dómă mare, pôte chiar preutésă. Că, ce să ȳicem? Fata-i frumoasă, îi din ómeni de omenie, de poți pune mâna pe comóră — preutésă o faci! Mai stau în cale mulți dușmani,

Români omoriți în Bulgaria. Sub acest titlu „Drapelul” publică o corespondență din Sofia, în care se împărtășește sâvârșirea unui întreit omor de Români în Bulgaria. Dacă un asemenea fapt demn de canibal, dice numitul diar, s'ar fi întâmplat în Dobrogea, diarele bulgăresci ar fi tipat în contra noastră, denunțându-ne Europei, ca pe nise barbari. Eță cum descrie corespondentul noua crimă, ce s'a sâvârșit la 30 Ian. v. în Bulgaria: In satul Aldumeroșta de vre-o dece ani trăiau frații *Taşcu* și *Spiru Macavei*, Români din Molovișta. Bulgarul Dimitre Gunin, crâșmarul vecin, cu tôte că în multe împrejurări grele a fost ajutat și sprijinit de *Taşcu*, și-a pus în gând, ca să se scape de acești Români, pentru că mai toți sătenii cumpărau de la dânsii. Impreună cu alți patru complici i-au pândit de șapte luni și abia în sus țisa ți, nôte pe la orele 11, găsindu-i singuri, pentru că și servitorul bulgar s'a dus acasă la dânsul, l'au măcelărit pe *Spiru*, care stătea la teșghea și pe fratele său *Taşcu*, care i-a sărit în ajutor din camera alăturată. Același lucru au făcut și cu servitorul *D. Barju*, tot moloviștean, pe care l'au prins ascuns sub pat și l'au tăiat ca pe un miel. După aceea au strâns tôte cadavrele la un loc, le-au stropit cu gaz și le-au dat foc; ér tot ce au putut să ia cu dânsii, precum banii și ceasornicele și altele, au luat și s'au dus. Când mai mulți Români de la Sofia ne-am dus, ca să-i vedem, i-am găsit scrum, carbonizați. *Taşcu* era om impunit de 35 ani, avea un capital de două mii napoleoni și nimănu n'a făcut vre-un rău. *Spiru* era de 25 ani. Amândoi erau neînsurați, lăsând în urma lor o mamă și o soră, cari dacă vor afla de această grăznică crimă, mă tem să nu înnebunescă. *Servitorul D. Barju* era, s'ermanul, numai de 13 ani! Mai anul trecut au fost omoriți la Teptinție un văr al meu, *Spiru Tapu* și servitorul său, *G. Mitre*; acum sunt măcelăriți alți doi frați d'ai noștri. Omoritorii celor dintăi n'au fost prinși; dér ai celor din urmă deja sunt arestați și se vedem astăzi cum vor fi judecați. Vai de noi Români, ce ne pierdem tinerețele noastre în Bulgaria, și vai de Macedonia dacă naționalitățile sale au să cadă sub jugul bulgăresc! Să le ferescă Dumneșu de așa năpaste.

85 de ani nebună. Intr'o comună de lângă Sibiu a murit țilele trecute o femeie în vârsta de 102 ani, cu numele *Sara Halal*. Când era de 18 ani, *Sara* s'a amoresat de un tiner proprietar cu mare avere, care însă nici că vră să-i porțe grija. De supărare, ea a nebunit, și așa nebună a mai trăit încă 85 de ani.

Viața lungă. In comuna *Corbi* din județul *Muscel* (România), a încetat din viață țilele trecute femeia *Ana G. Bădei*, în vârstă de 118 ani.

Moșă de arendat. Pe teritoriul comunei *Nicula*, depărtare abia de 1/2 oră de

orașul *Gherla*, se află de arendat pentru 3—6 ani o moșă de 40 jugere arător și cositor, dintre cari 5 1/2 jugere pădure de tăiat; apoi casă de piatră cu trei odăi, pivniță, grajduri, șură etc., tôte în stare foarte bună. Lângă casă o mare grădină cu pomi și alta pentru legumi, ér la câmp încă o grădină cu pomi etc. Tôte acestea se pot arenda cu 160 fl. la an. A se adresa la proprietarul: d-l paroh *Alexandru Maior* în *Tirimia mare* (*Nagy-Tereme*, comitatul *Târnavei mici*, posta în loc).

Copii români eschiși dela școlă română!

Ni-se scrie:

„In comuna curat românescă *Cetea*, de lângă *Aiud*, locuitorii sunt împărțiți în două confesiuni: greco-orientali și greco-catolici. Cei dintăi sunt în mare majoritate și-și au școlă lor, pe când greco-catolicii, fiind foarte puțini, nu au școlă proprie, ci fii lor cercetează școlă fraților greco-orientali. Anul trecut însă, preotul gr. or. *Ioan Frâncu* numai așa din bun senin a scos din școlă pe toți copiii greco-catolici și un an întreg nu i-a mai lăsat să cerceteze școlă, rămânând astfel bieții copii lipsiți de instrucțiunea necesară.

„Nași fi creșt, ca un preot român să fi în stare a sâvârși asemenea fapte. Am aflat însă, că preotul din *Cetea* este unul dintre aceia, cari umblă după ôse de ros. Anul trecut a cerut ajutor dela stat și l'a primit. Anul acesta de asemenea vâneză după ajutor. Pôte că de aceea umblă să-și facă „merite”, cultivând ura între frați, căreia i-a dat expresiune prin eschiderea copiilor români dela școlă română.”

Nu scim cum să interpretăm această scire. In *Cetea*, după șematismul dela *Blașiu*, se află 1200 Români gr. or. și 187 gr. cat. Ne vine a crede deci, că adevărata cauză a eschiderei copiilor gr. cat. dela școlă din *Cetea* va fi fost aglomerarea prea mare a școlărilor gr. or., cari la școlă bisericeii lor fără încoadă, că au dreptul de-a fi primiți în primul loc. In acest cas însă preotul *Frâncu* avea datorința să lămurescă pe credincioși asupra motivelor și să caute a evita bănuela, că lucrăză din ură confesională. Mai mult: el trebuia să caute a veni în ajutorul fraților săi gr. cat., îndemnându-i să contribuie în proporțiunea lor numerică la susținerea unui al doilea învățător, în care cas ar fi neasemănat mai profitați și unii și alții, decât dacă s'ar înființa în același sat o a doua școlă românescă pentru elevii gr. cat., căci acesta ar trebui să urmeze în urma eschiderilor dela școlă gr. or.

La tôte întâmplarea, asupra cauzurilor de asemenea natură atragem atențiunea supremelor noastre auto-

rități școlare, căci procedurile arbitrare ale unor preoți pătimași și strimți de vedere ușor pot avea consecențe grave, atrăgând ingerința autorităților civile.

Nouă sârbătore ungruseă.

— Țiua de 11 Aprilie. —

Scim, că ministrul-președinte *Banffy* a prezentat camerei ungrare un proiect de lege prin care să ridică la însemnătate de sârbătore națională ungruseă țiua de 11 Aprilie. Proiectul se va lua în desbatere într'o ședință proximă a dietei. De present el e debătut în comisiunea justițiară.

Camera ungară a primit cu bucurie acest proiect, deoarece țiua de 11 Aprilie 1848 a format epocă în istoria Ungariei, dér mai ales în dezvoltarea evenimentelor anului memorabil.

In țiua acăsta împăratul *Ferdinand V* a sancționat nu mai puțin ca 31 articuli de lege, aduși în fuga mare de dieta din *Pojun*, pe când în *Francia*, *Germania*, *Austria* și *Ungaria* parte isbucise, parte era în pregătire revoluțiunea. Indicăm pe scurt aceste legi:

Art. 1 s'a adus ca testimoniu de recunoscință în memoria arhiduceului palatin *Iosif*, care funcționase în acea calitate timp de 50 ani. Art. 2 de lege proclamă pe arhiducele *Stefan* de palatin. Art. 3 s'a adus pentru înființarea așa numitului ministeriu ungrusec independent. Prin art. 4 s'a regulat deschiderea și activitatea corpurilor legiuitoare ale Ungariei în fiă-care an. Art. 5 cuprinde un fel de lege electorală ticluită cu măestria în favorul elementului maghiar, statorindu-se și pentru *Transilvania* un număr de 69 deputați, cari să ia parte în dieta din *Peșta*. Prin art. 6 s'au rupt definitiv comitatele *Crasna*, *Solnocul-de-mijloc*, *Zarand* și districtul *Cetății-de-piatră* de la *Transilvania*, încorporându-se la *Ungaria* propriu țisă. In art. 6 se enunța unirea definitivă a *Transilvaniei* cu *Ungaria*, care s'a decretat de dieta feudală din *Clușiu* între strigările de „*Unio vagy halál*” (Unirea său morțea).

Prin celelalte articule de legi se desființa iobăgia și robota, se regula comasațiunea hotarșlor, se decreta bancă națională ungruseă, se cassa censura absolutistică de pressă, se introducea tricolorul ungrusec în locul bicolorului austriac, se regula armarea și serviciul gardei naționale ungruseci — lege, care a avut o nespuse de mare înfrurare asupra trecerei dela reformele pacifice, la revoluțiunul sângerose.

După improvizarea în fugă a acestor legi, o numărășă deputați de *Maghiari* distinși a plecat la *Viena*, condusă de contele *Ludovic Battyany*. Se dice, că aici *Battyany* s'a purtat în mod foarte cutezător față cu împăratul *Ferdinand*, care apăsător de grijile mari asupra celor ce se petreceau

în imperiu, a dat sancționare acestor legi în țiua de 11 Aprilie.

In acea ți de 11 Aprilie 1848 împăratul *Ferdinand* a închis dieta, după ce deja în 7 Aprilie confirmă cel dintăi ministeriu ungrusec din care făceau parte: *Conte Lud. Battyany* ministru-președinte; *B. Szemere* ministru de interne; *Lud. Kossuth* ministru de finanțe; *conte Stefan Szechenyi* ministru de comunicațiune; *br. Iosif Eötvös* ministru de culte și instrucțiune publică; *Francis Deak* ministru de justiție și *Lazar Meszaros* ministru de rășboi.

Acest ministeriu ungrusec s'a și instalat la *Peșta* în țiua de 16 Aprilie.

Dela acea dată începând arhiducele-palatin *Stefan* iscălia tôte actele publice și le contrasemna câte-un ministru.

Noul ministeriu ungrusec de rășboi a provocat îndată pe comandantul-general *br. Anton Puchner* din *Sibiu*, să-i trimită un inventar despre tot materialul de rășboi, arme, proviziuni etc. ér gardelor ce se vor înființa din nobilime și orășeni maghiari să le trimită arme din magaziele dela *Alba-Iulia* — în fine să asculte de tôte ordinele lui și să rupă ori-ce relații și corespondențe oficiose cu *Viena*.

Cum-că „acăsta nu s'a întâmplat sciu toți căți au aușit ceva despre întâmplările dela 1848.

Abia a sancționat împăratul *Ferdinand al V.*, silit numai de împrejurări, legile mai sus înșirate, și eță că au și isbucit turburările pretutindenți în *Ardeal*, *Banat* și *Țera ungruseă*.

După vârsările de sânge, provocate în multe locuri de furia pătimașlor kossuthiști, după uciderea comandantului fortăreței *Buda*, generalul austriac *Lamberg*, și în fața nemulțămirii popoarelor din *Transilvania* și *Ungaria* cu legile aduse în fugă de dieta ungruseă, împăratul *Ferdinand V* a dat la 3 Octomvre 1848 un manifest datat din *Schönbrunn*, prin care își retrage sancțiunea mai sus amintită, disolvă dieta ungruseă și declară de nelegiuite și nevalide tôte hotărârile și decretale ei.

Mai târziu în 4 Martie 1849 tinerul împărat *Francisc Iosif* a dat din propria putere o nouă constituțiă prin care între altele s'a desființat și uniunea *Transilvaniei* cu *Ungaria* decretată la *Clușiu* și la *Peșta*.

In urma acăsta la 14 Aprilie 1849 s'a ținut în *Dobrișin* conventul revoluționar în care, la propunerea lui *Kossuth*, fû decretată detronarea casei de *Habsburg*, ér *Ungaria* fû declarată independentă.

Așa dér tocmai la un an după aducerea legilor dela 11 Aprilie și numirea ministeriului ungrusec, revoluțiunea era în toiul ei.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor români ort. din despărțământul protopresbiteral al *Radnei* își va ține prima adunare a sa din ôst an la 9 (21) Martie c. în localitatea școlii confesionale rom. ort. din *Conop*.

omeni răi, cari dacă ar aușii, că cerci după comoră, te-or desmênta să nu âmbli, ca să le rămână lor... Dumniata-i face ce-i vră, că la dumniata-i voia, eu țiam spus numai ce ți-a eșit din cărți!”

Aușind *Chifor* cu *Irina* lui cele spuse de *Acsina*, nu se mai indoiau nici un minut, că dora în aretul casei lor n'ar fi comori îngropate. Că ei se gândiau așa: Satul vorbesce, că sunt; *Păscălăul* li-a cetit din *Zodiac*, că sunt; *Acsina* li-a dat din cărți și încă li-a spus, că sunt, deci trebuie să fiă, și deore-ce sunt, și se pe locul lor, și ei i-or căuta, ei trebuie să-i afle, și dacă i-or afla numai ai lor vor pute fi, vor pute face cu ei ce vor voi, vor pute — în legea *Acsinii* — să-și facă fata chiar preoteseă. Așa se gândia fiă-care în gândul său, și *Acsina* și *Cristea* le cetiau de pe față gândurile, cum cetesce popa de pe carte. Ér *Cristea* luă cuvântul:

— Bine, babă, ce ni-ai spus tu scim și noi, dér e vorba de ierba fierului, pentru cât ni-i căștiga un firicel de ierba fierului.

— D'apoi n'oiu mai cere lumea, ne-om împăca cum va fi mai bine, ca ômenii.

— Că așa nu-i bine; copilul trebuie botezat.

D'apoi nu mi-ți da nici un ban până nu s'a afla comora; atunci mi-ți da cât v'a trage inima; io socot, că n'a fi prea mult 20 fl.

— Nu, babă, atâta fie! țise *Irina*.

— Ér pân'atunci, adause baba, mi-ți mai milui câte cu ceva; când voi merge să caut ierba, mi-ți da ceva merinde, că cu traista gôlă nu pot lua hotarele 'n cap cu septemănila de-a lungul. Că, vai greu se capătă. Ce gândiți? Eu trebuie să merg nôtea desbrăcată prin ierburile rourate tot cu dosu 'nainte până dau de un pui de ariciu. Pe acela tre-

bue să-l prind și să-l bag într'un vas, ca să nu pôtă eși, apoi trebuie să mă pun la pândă, că el face acolo larmă dacă să iasă, dér nu pôte. Și el atâta se svêrcolesce acolo, până-l aude mama lui, de unde a fi, și fuge tot într'un suflet să-și scotă puil din primejdie. Și, cum ea este slabă, venind caută un fir de ierba fierului, pe care-l ia 'n gură, că acela o face tare să pôtă răsturna vasul. Eu trebuie să fiu de a 'ndemână să 'l iau și apoi să-i slobod puil. De multe-ori umblu septemăni întregi până pot da de un firuț. Altă-dată două-trei veri după olaltă caut și nu pot da nici de unul. Că numai din *Ispas* până 'n țiua *Crucii* e bună și ierba fierelor, de aci 'ncolo își pierde puterea.

— Apoi da-ți-om merinde, babă, țise *Chifor*, când vei pleca să-l cauți ți-om da câte-o pâne întregă și câte o bucată bună de slănină, bine-a fi?

— Bine! Alduiescă-te halea mari și halea tari!

*

Cine este în sat om mai fericit de cum e *Chifor* cu *Irina* lui? Ei trăsesc cu cea mai bună nădejde, că în scurtă vreme va fi bogăți ca nime 'n sat. Că trei ômeni vrednici le stau într'ajutor: *Cristea* opșitarul, *Acsina* Teglărlui. Și *Păscălăul* cel mare din *Curmătură*. Și lucră dela inimă *Mitru* cu *Irina* lui, de Lună dimineta până *Sâmbătă* sera, lucră pe la alții cu cărmôja gôlă numai să facă bani mulți, ca să aibă *Dumineca* de unde da *Păscălăului* pe câte-o minciună și lui *Cristea* pe alta. Și ôuele dela găini tôte le mânca *Acsina*, care tot la 2—3 septemăni vine câte o minciună; mai că s'a întelnit în câmp cu altă strigăție și s'au flocăit, că dacă se întelnesc două strigoi pe un hotar, trel bue să se bată, că alt modru nu-i; mai că teacă, mai că pungă, destu-

La această adunare sunt poftiți a participa toți învățătorii români din acest protopresbiterat, precum și alți binevoitori ai școlii românești.

Programa: 1) Diminșta la 9 ore asistarea în corpore la chiamarea Duhului Sânt. 2) Deschiderea adunării prin președinte. 3) Constatarea membrilor prezenți. 4) Ascultarea prelegerii practice din istoria naturală ținută cu elevii, de Grigorie Caba învățător în Conop. 5) Observări și aprecieri asupra prelegerii ținute. 6) Cetirea operatelor intrate la birou. 7) Cetirea rapoartelor. 8) Alegerea unei comisii pentru censurarea rapoartelor. 9) Discuțiuni privitoare la viața școlii și a învățătorului român. 10) Incassarea taxelor. 11) Propuneri și interpelări. 12) Designarea locului și a timpului pentru adunarea proximă. 13) Alegerea unei comisii pentru autentificarea protocolului.

Radna, 10 (22) Febr. 1898.

Demetriu Roman, Damaschin Medrea,
președinte. notar.

Dare de sémă și mulțămîtă publică.

Sibiu, 2 Martie n. 1898.

Prin stăruința D-lui Iuliu Barđoși inspector școlar în retragere, s'au colectat ajutoare în bani pe sémă „Reuniunii pentru ajutorarea școlărilor dela școlă gr. cat. din parochia Sibiului” dela următorii P. T. domni, dómne și domnișóre:

Ernst Bergleiter 5 fl., Lebu și Nina Dunca câte 2 fl., I. V. Rusu, Basil Pop Hârșan, Iuliu Hossu, Constanța Dr. Balint, Petru Pipoș, Gustav Kis, Ioan Kessler și fii, Dr. P. Cioran, Aron Lupean, Constanța Dr. Pop n. Dancăș, Basil Dan, Iuliu Barđoși și Nic. Togan câte 1 fl., Victor Dresnand, Dominic Raț, Nic. Gabor, Victoria Ioandrea, Iuliu Popescu, Elena Lucața n. Fulep, Nic. Gogan jun., I. Ballu, C. Dragos, Ana Banciu n. Visarescu, Cornel Aiser, Dr. E. Dăian, Aug. Grubér, I. Dănilă, I. Rusu, Victor Ancean și I. Ganea câte 50 cr., I. Roman 40 cr., I. Vătășan, Str. Stroia, Teresia Pipoș, V. Pop Hârșan, I. Rotar și Ana Florea câte 30 cr., Ida Pipoș 25 cr., V. Blaga, P. Simtion, V. Crișan, Emilia Vintilă, G. Tabăcariu, I. Gârbașea, T. Câmpăean, V. Tordășan și V. Turcu câte 20 cr., Iuliana Hențescu și Ana Șonean câte 10 cr., Suma 34 fl. 95 cr. v. a., cu cari s'au cumpărat vestminte, cărți și alte rechizite de învățământ pe sémă școlărilor lipsiți.

Subscrisul comitet în ședința sa dela 13 Eabr. c. aprobând socotela d-lui Barđoși, a decis să-i aducă mulțămîtă publică atât dănsului ca colectant, cât și generoșilor contribuenți, ceea ce prin această o și facem cu deosebită recunoștință.

Comitetul bisericeii din parochia
gr. cat. a Sibiului.

că cu mâna golă nici-odată nu ese dela Irina; o pâne, o legătură de făină, câte-va ouă, o strugea de slănină, și tot așa și mai așa, până tómnă la diua Crucii. Atunci nici bani de pe lucru, nici purcel în cotet, nici slănină 'n pod, ba nici suman în spate.

Și această nu-i numai de acum, ci-i de mulți ani de zile.

Și lumea îl vede lucrând și în crismă nu-l vede nime și în pări încă nu-l vede, să dicit că-și mănca câștigul cu procatării, și se miră ómenii, cum de-i așa de străbătut, cum de nu se adaug și la el două cu două?

Hei! dér lumea nu scie, că el din munca lui cea cruntă trebuie să mai țină trei hărămuri, care-l înșală 'ntr'una și cari trăesc numai din agonisita lui și a altor ómeni blândi și lesne credători, ca el!

I. P. Retegannul.

Cătră D-nii învățători

în cestiunea „Icóniei școlii române”.

De când n'am mai încunosciințat în public pe d-nii colegi în cestiunea această, a trebuit aprópe dîlnic să trimit apeluri și cestionare, precum și deslușiri, pe cale privată, la cei ce mi le-au cerut. Durere însă că mulți au promis, mulți au cerut, dér puțin și au răspuns. Și drept are Scriptura, că nu întru cei mulți, ci întru cei puțin și-a arătat Domnul puterea sa.

Pe de altă parte cei ce au răspuns, mă întetesc mereu a începe cu publicarea lucrării din cestiune. Eu bucuros o ași începe ori și când, decât ași dispune de un număr suficient de aderenți în faptă la această lucrare, ér nu cu promisiuni numai, căci voiam să încep lucrarea în rënd alfabetic, astfel ca și cel din urmă să fie ca și cel dintău. Acum ved însă, că așa nu se póte.

Stând lucrul astfel m'am decis, ca să abstau dela rëndul alfabetic, și să încep publicarea în rëndul cum s'au prezentat, séu se vor presenta.

Publicarea se va începe în broșur de câte 2—3 cóle format mare și astfel se va termina. Condițiunile de abonament se vor arăta pe cuperta broșurei prime. Anticipiez, că acele condițiuni vor fi cu mult mai avantagióse decât cele arătate în cestionar, — grație dispozițiunilor, ce s'au luat în urmă.

În modul acesta pot incurge mereu aderenți și de aci încolo, căci lucrarea nu va suferi din cauza această.

Începutul îl voi face cu o broșură din grupa a III („Învătătorii”); consecutiv și paralel se va publica și din grupa I („Archiereii noștri”) și din grupa a II („Profesorii preparandiali, protopresbiteri etc.”), după cum adecă se va pute aduna materialul trebuincios pentru scopul acesta.

Cu ocaziunea această încă rog pe d-nii colegi a grăbi cu trimiterea datelor biografice împreună cu portretul și monograpfia școlii, unde au funcționat séu funcționéză de present.* Cei ce voiesc și posed date mai amănunțite din viața vre-unui archireu al nostru séu a vre-unui profesor preparandial ori, a altui bărbat meritat pe terenul școlar, sunt rugați a compune biografia respectivului și a mi-o trimite.

Brașov, 20 Februarie 1898.

Cu stimă,
I. Dariu.

Almanach Tipografic.

A apărut de curénd în Tipografia „Indep. Roum.” din București *Almanachul Tipografic* editat de George Filip tipograf, șeful atelierelor „L'Independance Roumain”. (Anul II—1898).

Acest Almanach este unica lucrare în țerile române, care tratéză despre artele grafice. Editorul, încurajat fiind de corpul tipografic român din întreaga țeră, n'a cruțat nici o jertfă pentru ca Almanachul de față să se presente cât se póte de bine.

Ca ilustrații „Almanachul Tipografic” cuprinde: portretul réposatului G. Em. Lahovari, om cu merite pentru tipografia română, portretul lui Ion V. Socec, care a avut un rol însemnat în industria cărților în Țera românească. Apoi două fotochromotipografii în trei culori, portretele principelui moștenitor Ferdinand și a principesei Maria, care au reușit pe deplin.

Afară de partea calendaristică, de tarife, taxe, de ordonanțe privitoare la artele grafice, statistici diferite etc. Almanachul cuprinde următoarele tractate:

Industria cărților la noi de G. Filip. Tiparul autotipielor. Mașinele de cules. Federațiunea austriacă a lucrătorilor tipografici. Capt de scrisori. Despre culegerea notelor musicale. Litere și linii. Rapiditatea lucrărilor tipografice. Casa de linii. Tiparul în trei culori. Cernelurile de tipar.

*) Acei domni, cari au lipsă de *Apeluri și cestionare*, să binevoiască a se adresa la subscrisul și le vor primi gratuit.

Chestii igienice. Corurile tipografice. De tóte. Așezărea paginelor la mașină. Noua școlă de arte grafice și industria de cărți din Viena. Formatele de hârtie.

În fine urméză adresele tuturor tipografiilor și a altor ateliere grafice, a librăriilor, fotografiilor etc. și a diarelor din București și din provinciă. Tipografiile române din Austro-Ungaria. Societățile tipografice din țeră și străinătate.

„Almanachul Tipografic”, tipărit cu mult gust și artă, format de buzunar, cu foite albe pentru notițe, legat frumos în carton costă 1 Leu și 50 bani (70 cr. v. a.) afară de timbrul postal.

Îl recomandăm cu tótă căldura tipografiilor noștri români din tóte părțile, ca fórte folositor și nedispensabil.

ECONOMIA.

Legumăritul.

Legumele sunt trebuincióse tuturor ómenilor, că din ele facem mănăcări gustóse și sănétóse, ba, decât cultivăm multe, mai putem face și bani frumoși din ele, că ce-i de mănecat tot se trece și se caută. Der nu toți sciu bine măestria cultivării legumelor. De aceea punem aci următoarele regule, cari trebuiesc observate la cultivarea lor:

1. Pentru cultivarea legumelor trebuie să luăm un loc mic, ca să-l putem cultiva cum se cuvine. Grădinele prea mari aduc folos preaputîn, în proporțiune cu munca pusă, deóre-ce fiind prea mari, nu le putem cultiva după cum s'ar recere.

2. Pentru legumărit e de a se alege o poziție orisontală (ca masa), ca să nu prădam prea multă apă la udată.

3. Pământul destinat pentru legumărit trebuie rigolat de 50—70 centimetri de afund. Căștigul urméză mai târziu, prin aceea, că avem lucru numai pe jumătate, rod sănétos, pururea pământ prospét, energetică înfrurire a părților gunoióse, săpătără și plivire puțină; tóte aceste sunt urmare a rigolării adănci!

4. Straturile trebuiesc săpate afund, chiar decât pământul a fost rigolat.

5. Săparea trebuie făcută numai atunci, când pământul e sbicit.

6. Săparea cu diligență e de lipsă, cu deosebire în pământul lutos, de câte-ori pământul s'a învertoșat ori a căpătat crustă vértosă. Lucru de căpetenie este, ca pământul să-l ținem astfel, ca să póta străbate în el roua și aerul; va să dicită trebuie să-l ținem afēnat. Săparea désă e chiar așa folositoare, ba póte chiar mai folositoare decât udarea.

7. Trebuie să plivim de câte-ori se arată buruenele. Nu trebuie să așteptăm cu plivitul până va ploua; udăm pământul bine și plivim cu băgare de sémă.

8) Pe timp secetos udăm legumăria, dér nu tótă odată și réu, ci numai pe rënd și bine. Luăm de exemplu pentru adă numai 4—6 straturi, dér acelea nu le stropim numai, ci le udăm bine, bine, căci atunci cu acele straturi avem pace 8 zile; mâne udăm alte 4—6 straturi, și tot așa rënd pe rënd, cât tot numai a 8-a și se vină o udătură pe un strat și totuși plantele vor fi vesele, numai, cum am dicit, să fiă udate destul de bine. De le stropim numai, mai mult le stricăm decât le folosim.

9) Paturile calde și răsadnițele sunt de a se face pe un teren fórte mărginit, ca să se póta uda cât de tare. Partea de-asupra a pământului nu-i ertat nici-odată să fiă uscată. Colțul cel fraged să usca și de cele mai puțin rađe ale sórelui de primăveră, decât pământul nu e umed.

10) Plantele, cari pretind multă reveneală (umedelă), trebuie să le acoperim cu un strat de pământ, (cu deosebire fragile de lună). Spre acest scop e bun pământul scos din paturile calde și imprăsciat pe straturi de 3—4 centimetri de gros.

11) Straturile sémădate nu trebuiesc greblate prea tare. După aceea nici nu folosim greblă numai spre a sparge cu ea crusta, ce s'ar forma pe suprafața straturilor, ca să póta străbate în pământ aerul și apa.

12. Îndată ce plantele eșite din sémânță au patru foite, trebuiesc săpate cu vre-un instrument ascuțit și trebuiesc sădite. Legumele, ce nu s'au răsădit în prima perioadă a vieții lor, nu dau roduri destule de timpurii și de bune. Varza (curechiul) salata ș. a. prind a învêli după puțin zile dela răsărire și se desvóltă frumos. Răsadnița pentru legume e asigurarea unei rodiri bogate. Ea trebuie să fiă continuu plină cu tot soiul de plante trebuincióse, ca din ea să putem răsădi tot mereu unde cere trebuința și să putem înlocui din ea plantele răsădite, ce dórá s'ar fi uscat. Fără răsadniță nu putem avé plante frumoșe și sănétóse, ori-că trebuie să alergăm prin vecini după răsaduri.

HIGIENA.

Cum să traim?

Pentru om nu póte fi nici o sciință mai prețioasă în lume, ca sciința de a trăi după regulele igienice, cari ne scutesc de bóle, ne lungesc firul vieții și ne fac să putem gusta bucuriile lumii, ducend o viață veselă și mulțămîtă.

De această prețioasă sciință puțin se ține sémă între plugarii noștri și de aceea nici nu e mirare, că mai ales în timpul de iernă, de tómnă și primăvară, nu găsesci aprópe nici o casă țerănască, în care unul séu altul dintre membrii familiei să nu suferă mai mult séu mai puțin când de-o bóla, când de alta; ba unii sufer cu anii întregi, ér alții se vesteșesc pe picióre fără de a sci adevărata causă a réului.

În timpurile de mai înainte, când într'un sat întreg nu găsiat țeran, care să scie ceti, ba nici cărți românesci pentru tréba asta nu aveam, lucrul nu putea fi altfel. Astăzi însă, mulțămîtă Domnului, se găsesc și între țeranii noștri destui, cari sciu scrie și ceti, ér cărți românesci pentru sciința asta încă avem. Rămâne, ca poporul să le cetéască și să se foloséască de sciința și povețele cuprinse în ele, căci, cum am mai dicit, nici o sciință nu póte fi mai prețioasă pentru om, ca aceea, care ne învață a ne conserva sănătatea.

Una dintre cărțile mai nouă, scrisă „cu deosebită considerațiune la modul de viețuire al țeranului român”, este și cartea așa numită *Dietetica poporală*, scrisă de d-l medic pensionat Simeon Stoica din Bran. Cartea e tipărită în Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, conține 167 pagini format mare ^{8^o}, e tipărită cu ajutorul *Asociațiunei transilvane* și conține 25 figuri diferite în text. Prețul 85 cr. trimis francat. Se póte procura atât dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, cât și dela d-l autor Simeon Stoica din Bran (Tórosvár).

În partea generală a opului se arată elementele, din cari este compus corpul ómenesc, apoi formațiunea corpului atât esternă, cât și internă etc. În partea specială urméză hrana séu alimentele, beuturile, pregătirea mănăcărilor, posturile, aerul

și atmosfera, lumina, căldura și temperatura, locuința, îmbrăcămintea, munca, odihna și somnul, băile etc. etc.

Asupra valorii acestei cărți s'a mai scris în colonele diarului nostru din partea altora. De-ocamdată ne mărginim a reproduce din capitulul intitulat „Câteva porunci dietetice în alimentarea țeranului” următoarele poze:

Cei care doresc a scăpa de multele bôle, care bătne organele de mistuire și asculte de următoarele porunci:

Nime să nu mănânce înainte de a veni pofta de mâncare.

Când ai dureri, spaimă, supărare ori frică nu te apuca de mâncare până ce vor trece aceste supărări neplăcute.

Schimbarea în alimente e necesară și trebuie întocmită conform timpului, temperaturii și ocupațiunii. Vara sunt bune mâncările nu de tot grase, cele acre, legumele și pomele.

Iarna ca să învingi răcoala ai să te nutrești cu carne și cu grăsimi multe. Porcul gras pe la Crăciun să nu lipsescă nici dela o familie țărănească.

Pe cât are cine va să isprăvescă lucru greu și mult, pe atâta va avea lipsă de nutrire bună și regulată cu cărnuri și alimente albuminoase.

Temperatura potrivită a mâncărilor încă să nu lipsescă.

Supa, cafeaua, ceaiul și ciocolata sunt bune fierbinți când timpul este rece.

Laptele acru, sămăchișa, urda, brânza și șunca se potrivește și reci pe timpuri căldurose.

Mâncările prea fierbinți ușor pot produce beșic și rane dureroase în gură și stomac.

Cele prea reci stîrnesc diaree și cărcei prin fole.

Diferența mare în temperatura mâncărilor și beuturilor e stricăcioasă pentru dinți și stomac.

Orice legătură strinsă pe d'asupra folelei în timpul mâncării să fie lărgită ca să nu se facă apăsătură și împedecare în primirea și mistuirea alimentelor.

Măncați încet și rodeți bine, nu înghițiți repede și nici cu lăcomie.

A folosi puțină butură în decursul mâncării nu strică, cu toate aceste ori-ce buturi de apă și de alte fluidități se nimeresc după finitul mâncării când se începe mistuirea.

Nu-i consult a bea ori-ce apă dimineața pe nemăncat, pentru-că în unele ape se cuprind multe materii producătoare de bôle.

Apa limpede și curată isvorită din stânci răcoare și curățește stomacul fără de a ne strica și decât o bem dimineața.

În stomacul hrănit și pus în activitate microbii din ea n'au atâta putere, ba mulți se și nimicesc prin sucurile lui puternice.

Regula principală în hrănire este ca să trecă un anumit timp dela o mâncare până la alta.

De regulă sunt de lipsă trei mâncări la zi: dejunul, prânzul și cina laate dimineața la 8, la amiază la 12 și seara pe la 6—8 ore. Cei care muncesc mult și greu, vara când e ziua mai lungă pot să ia ojină la 5 ore după amiază.

Cei cu ocupațiuni intelectuale vor face bine luând la dejun cafea, lapte, ciocolată și ciau ușor, o fiertură de supă ori de ciorbă.

Muncitorii de lucruri grele pot să dejuneze slănină, brânză, lapte, smântână, unt ori ouă.

Dintre hrănirea de peste și prânzul are să fie mai bine provădit cu mâncări nutritive, căci el formează mâncarea principală.

Pe la 7—8 seara să ia cina, asta la oamenii ingreunați cu lucruri obositoare să fie chiar așa de substanțială ca și prânzul. Laptele, ouăle, brânza, cărnurile, legumele pânea ori și mămăliga destul de bine corespund la cină.

O cafea neagră după mâncare, puțin

nel vin, bere și rachiu grăbesc mistuirea.

De alinat setea sunt bune sucurile și mustul diferitelor pome, așa sunt d. e. merele, perele, cireșele, prunele și alte soiuri de pome cöpte.

Pauza de lucru și odihna de jumătate de oră folosită după prânz, recrează pe bătrâni și pe cei obosiți de lucru; pe cei tineri și fără ocupațiune îi face leneși.

Sera nu-i consult a te culca îndată după cină, căci culcându-te cu stomacul încărcat de mâncări multe, liniștea ti-se va turbura prin visuri grele și urite, ărá în dimineața următoare te vei scula cu folele pufăit. Bună odihna vei avea, decât lași a trece cel puțin 2 ore după cină.

Pentru a ține mistuirea în ordinea regulată trebuie observate orele hotărâte după terminul timpului de mistuire, căci punctualitatea în mâncare este secretul cel mai de căpetenie în regularea digestiunii.

Nici când să nu faceți esces în cantitatea multă a mâncărilor, fă acele ușore și greu de mistuit, căci precum un lucru prea greu sdröbesce puterile fizice ale omului, tocmai așa mâncarea prea multă și greu de mistuit turbură ori nimicesce puterea mistuitoare a stomacului.

P O V E Ţ E.

Alifă pentru arsură. Fia-care economică ar trebui să țină la îndemână puțină alifă, cu care să se ungi cel ce din întâmplare s'a ars, ori s'a opărit cu apă fierbinte. E foarte ieftină și lesne de făcut: punem 3 părți de apă de var (lapte de var) și una parte oleu de olive, le mestecăm bine și le punem într-o cută ori într-o ulciă bine acoperită. Când cere trebuința, luăm din ea și ungem locul fript ori opărit. Ea folosește foarte bine, că încetă durerile și vindecă curând.

Mijloc de a vindeca rănilor venite la boi din jug și la cai din ham. Adesea se întâmplă că hamurile rădă caii în spate și în alte părți, precum și boii fac răni la gât din cauza jugului, mai cu seamă când au fost înjugăți pe ploie. Cel mai bun mijloc de a vindeca în câte-va zile aceste răni este următorul: Se ia blavais, să moie cu lapte dulce și să întinde pe rană. În cas când nu ai blavais, să unge rana cu vâpșea (boia albă, cu care să vâpșesc ușile etc. Dacă să întrebuințezi dela început această doctorie, rana să vindecă neagră și cu desăvîrșire.

G l u m e.

Din cartea „Risete și Zimbete”, de T. V. Gheaja.

— „Cine te-a sgarat așa de tare la nas?” întrebă un oficer pe un soldat.

Soldatul: „M'am mușcat cu gura”.

Oficerul: „Cum se pöte? Nasul e mult mai sus decât gura; cum ai putut ajunge?”

Soldatul: „Să veți, d-le oficer, m'ă suie pe un scaun”.

— Intr'o adunare veni vorba despre progresul, ce a adus știința mecanică. Unul dintre cei ce erau de față dișe: „Am vădit un fel de mașină, în care se băga grâu și seacă și pe de altă parte eșia jâmla și covrigii caldi”.

— „Asta nu e nimic — răspuse altul; — eu la esposiția din Viena am vădit o mașină, în care se puneau pe de-o parte struguri și pe de altă parte o slugă scoate omeni beți gata afară”.

— „Intr'o adunare veni vorba despre progresul, ce a adus știința mecanică. Unul dintre cei ce erau de față dișe: „Am vădit un fel de mașină, în care se băga grâu și seacă și pe de altă parte eșia jâmla și covrigii caldi”.

Un magnat avea un băiat foarte prost. Tatăl său îl tot învăța, ca să vorbească și el cu domni și amicii, carți vin la casa lui în vizită.

— „Da ce să le vorbesc?” întrebă tinerul. ărá tatăl său îi răspunde: „Întrebă de noutăți, de familia lor și de altele ase-

menea, căci acestea vor da materie la conversațiune.

Tinerul și-a însemnat bine aceste cuvinte. Venind a doua zi un episcop catolic la el la vizită, el îl întrebă: „cum se află familia, femeia și copiii Prea Sântiei Tale!”

— Un cerșitor a cerut odată dela împăratul Macsimilian milostenie, dișându-i „frate!” Inșe nefiind îndestulit cu cât i-a dat, dișe, că este foarte puțin dela un împărat. ărá Macsimilian îi răspunde: „Du-te, că decât vei căpeta câte atâta dela fia-care dintre frații tăi, în scurtă vreme vei fi mai avut decât mine!”

— Un oficer își ceru leafa înainte dela ministru de rebel, dișând, că are mare trebuința, căci mörde de fōme. Ministrul vădându-l, că are o față rumenă și frumoasă, îi dișe: „Nu este adevărat, căci fața te tradăză”. ărá oficerul răspunde: Fața asta nu este a mea, ci o datoresc ospătarului, care de mult timp imi dă tot pe credit”.

— „Mamă, pentru ce ai domniata deja și pör cărunț?” întrebă copila Mărioara pe mamă-sa.

— „Pentru-că tu ești așa de rea și causești atâta supărare mamei tale!” răspunde mama.

— „Așa?! — dișe copila, — No, apoi tu încă și mai multă supărare ai causat mamei tale, — căci ăta bunica este cărunță cu totul ca și o öie albă”.

— Temistocle, dintre mulți pețitori ai fioei sale, preferi pe un tiner sörac, dără învățat și de un caracter solid, față cu ceilalți pețitori avuți. Mulți își exprimară mirarea lor despre acesta; ărá Temistocle le dișe: „Eu mai mult iubesc și prețuesc pe omul bun fără ban, decât banii fără om cum se cade”.

— Un țigan, care tocmai eșise din temniță, întâlnindu-se cu un Român, fü întrebă de acesta: „Da ce am auzit, țigane, că ai fost închis, drept este?”

— „Drept românico. M'au închis ăc'asa, pentru nimica tötă! Am găsit un cal, și ei s'au pus de m'au închis”.

— „Acee nu se pöte! trebuie să fi mai fost ceva la mijloc”.

— „A fost el, d'er nimica tötă; adecă se înțeleg: am găsit calul până nu l'a perdut stăpânul său”.

— Mergând un Român cu un Țigan pe drum, ăcă vöd pe marginea drumului sub un copaciu o ciöră mörta. Românul se opri și o arată Țiganului cu degetul, întrebându-l în ris: „Ce leghionă să fie aceea mēi Țigane?”

— Se uită Țiganul; vöd ciöra mörta, dără nu-i veni să-i dișă pe nume, ca să nu se păcălescă pe sine însuși se făcö, deci ca și când ar cerceta mai bine ciöra, și pus pe gânduri răspunde: „De! rașă să fie? — nu este rașă, că rașă are ciocul lätáros! Curcă să fie? — nu e! că curca are ciocul iatagos; prepeliță nu-e, că prepelița este pestriță”. Pe urmă se mai gândi Țiganul puțin și vödend, că nu mai găsese ce să spună, dete cu piciorul ciöra la o parte și-i dișe Românului: „Lasă-o dracului încolo, că sciu eu ce-e”.

MULTE ȘI DE TÖTE.

Corsetul.

Era într'o zi de iarnă. Un vânt subțire atingea ușor umerii obrazului și din când în când, câte un fulg de omët cădea pe măneca paltonului. Gândul meu sbura, fără voie, la cocöna Aneta. Biata femeie! Parcă a fost er, acum 10 ani, când am cunoscut'o.

Vecinic într'o crisă nervösă și tot-deuna povestea numai nenorocirile și necasurile sale. Haina îi îmbrăcată, fără nici un gust, pörl nepeptănat și în doi per, filfaia împrejurul capului, ochii mari negri duși în fundul capului, față slăbită — își inspira milă și oröre. Bărbatu-säu, un moș-nög vesel și zimbitor, făcea contrarul.

Ocupația de birtaș le producea adesea supărări, pe care bătrânul le erta; ărá cocöna Aneta nici-odată. De aci porneau necontentenite certe, crise nervöse, supărări și chiar bătăi. Cocöna Aneta cu pörl sburlit vilvoitu, își găsia refugiu sub pat și de aci nu înceta a-și răsbuna. Ba gurile rele mai spun, că într'o zi i-ar fi pocnit cocönei Anetei două cöste. D'er nu s'a nimerit pesemne aceea, care trebuia să se rupă!

Bietul bătrân, cât de bun și zimbitor era! Toți îl iubiau ca pe un tată. S'a sfirșit sermanul, nu de mult. În minea mea îi păstrez încă chipul bländ și iubitor.

L'a jălit mult cocöna Aneta, căci de, era bărbatul ei. D'er vremea cât îi deschimbătore! Ađi i bine și mäne rău. Așa și omul se schimbă. Parcă nici nu mai cunosceam pe cocöna Aneta. Intinerise cu ceva. Pörl din alb se schimbase în negru, haine croite, după moda cea mai nouă, talia-i sveltă și subțirică, fü-se părea că-i o domnișöră.

În om e înăscut simțul frumosului și cocöna Aneta se conforma acestei porni interne, voiajuri în dröpta și în stînga. Pe frig mare umbra numai în talie.

Ilusii și deșertăciuni! Cum se înșală omul singur! Într'una din zile cocöna Aneta se îmbolnăvesce și bóla devine grea, grea peste măsură; așa că a doua zi fü dusă la spital. Organismul era schilovit din cauza strinsorii corestului și nu mai putu funcționa. Doctorul declară o maladie de intestine (incrustare). — Viața ei era cu neputință să fie scăpată și cocöna Aneta plecă din lumea ăcsta plină de ilusii și deșertăciuni. („Opinia”).

Literatură.

In editura Tipografiei „Aurora” A. Todoran din Gherla a apărut o nouă carte intitulată „Risete și zimbete”, scrisă de T. V. Gheaja. După cum și titula arată, cartea este de cuprins glume; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe, care te fac să-ți mai uiți de necasurile lumii și să isbucnesc în ris. Se pöte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov cu prețul de 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Pentru preoți învățători și alți bărbați cu carte mai multă se pot procura următoarele cărți, dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov:

„Predici pentru Dumineci” de Iustin Popiu, învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, cuprindend predici frumoase pentru töte Duminicile de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ioan Popiu, cunoscutul scriitor bisericesc, ađi canonic în Gherla. Este asemenea o carte mare, de vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.,

Cuvântări bisericesci pe sörbătorile de peste an, scrise tot de d-l canonic Ioan Popiu. Pe lângă predică, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sörbătorii. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr.

Predice pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Deharbe, de Vasiliu Christe. Conține predici dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

„Predici pe töte Duminicile și sörbătorilor de peste an de Em. Elefterescu doctor în medicină și teologiă, cunoscut atăt de bine la cerourile romănesci din numărösele sale serii atăt de meduöse instructive și cu atata gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 4 Martie st. n. 1898

Table with columns: Măsura sau greutatea, Calitatea, Valuta austr. (fl. or.). Lists various grain types like Grâu cel mai frumos, Grâu mijlociu, etc.

Bursa de București.

din 3 Martie n. 1898.

Table with columns: Valori, Do. bândă, Scad. cup., Cu bani gata. Lists financial data like Rentă română perpetuă 1876, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, etc.

SCOMPTURİ:

Table with columns: Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena. Lists exchange rates for various banks and locations.

Cursul ioserilor private

din 3 Martie 1898.

Table with columns: Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Innsbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palffy, Crucea roșie austr., etc.

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 1 Mart. de 19.445 capete, la 2 Mart. au intrat 875 capete și au ieșit 105 capete rămânând la 3 Mart. un număr de 20,215 capete.

Se notăză marfa: ungrurească veche grea dela — or. până la — or. marfă ungrurească tineră grea dela — 55 or., până la 56 — or. de mijloc dela 55 1/2 or. până la 55 1/2 or. ușoară dela 54 — or. până la 55 — or

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 3 Martie n. 1898.

Table with columns: Sămînțe, Calitatea per Hect., Prețul per 100 ohilogr. dela, până. Lists seed prices for various types like Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, etc.

Table with columns: Producte div., Soin, Cursul, dela, până. Lists prices for various products like Sem. de trif., Ulei de rap., Uns. de porc, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Martie 1898.

Table with columns: Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%, etc.

Cursul pieței Brașov

Din 5 Martie 1898.

Table with columns: Banonota rom. Cump., Argint român. Cump., Napoleond'ori. Cump., Galbeni Cump., Ruble Rusești Cump., etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

Rohseid. Bastkleid. n. 8.65

bis 42.75 p. Stoff z. kompl. Robe — Tusors und Shantung-Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fi 14.65 per Met. — in den modernsten Geweben, Farb'n und Dessins. An Private porto- und Steur-frei ins Haus. Muster umgehend.

Seiden-Fabriken G. Henneberg, (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. 3.

VARALB

(nestins)

se află de vëndare cu maza metrică, à 1 fl. Vis-a-vis de pietrosu (lângă fabrica de gaz a dlui Grünfeld) la Zaharia Anghel.

Comande se pot face și la domnul Dumitru Grecu Brașov, strada Bălților Nr. 5. Paloș (prin strada lungă).

1-2.173

UN SILVICULTOR român cu experiență și cu practică în serviciul statului său pe vr'un domeniu particular, poate afla ocupațiune imediat pe domeniile Domnului G. Gr. Cantacuzino fost președinte al senatului României.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită pe adresa D-lui G. Gr. Cantacuzino, București, calea Victoriei Nr. 167 următoarele acte:

- a) Diploma de absolvire a unei școle speciale de agricultură. b) Certificat că a servit la stat, său pe vr'un domeniu particular. c) atestat de bună purtare. d) știință de carte românească.

12-15.150.

Advertisement for Mauthner's seeds. Includes text: 'Vetês ideje: Augusztus és szeptember.', 'Mauthner-fele magvak.', 'Aussaatzeit: August und September.', 'Pflanzweite: 15-20 Cm.', 'Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.' and an illustration of a cat.

Advertisement for 'Beția' wine. Text: 'Beția vindecabilă prin Antibetinalul întrebuițat în nenumărate cazuri cu cel mai strălucit succes. La dorință trimitem franco scrisori de mulțumită din partea celor vindecați, spre vedere. Neavând nici un gust acest mijloc, i-se pôte da bețivului, fără ca se aibă cunoștință despre acesta. 1 dosă 2 fl. 20 cr. 1 dosă duplă 4 fl. 40 cr., (necesară la patimă veche). La trimiterea sumei înainte, se expedeză gratis și franco Se capetă în apoteca „La Vulturul” în Lugoș Nr. 320. 12-12

Advertisement for 'Picant, amuzant și interesant?' featuring a couple and text: 'este Auto-Cinematograph, de curând inventat, prin care fiecine pôte pune în mișcare figură. Fiecare aparat conține 47-86 fotografii Revolver-fulger. — Complet 20 cr. Până acuma a apărut: 1. În săptămâna de plăcere.* 2. Dansatorul pe funie. 3. Dansatore (Cancan a la Paris*). 4. In fine singură (Nuit de noces*). 5. Bătea. 6. La Trappe (in Triest). 7. Madame sans-gêne*. 8. Partie catabrias. 9. Scenă de bal*. 10. Venus pe pământ*. 11. Găcești? 12. Accidente de bicicle. 13. Păreile. 14. Susana în bae. 15. Misteriile buduarului*. 16. Pețitorul nostru*. 17. Jaretiere* 18. Modél. 19. Epistole de amor. 20. Dans cu umbrelă excentrică în 6 culori. Trimitere cu rambursă 3 aparate 60 cr. 5 aparate 80 cr. 10 aparate fl. 170 cr., 20 aparate fl. 320 cr. — Mai puțin ca 3 aparate nu se trimit. ALFRED FISCHER WIEN, I. Adlegasse Nr. 12. * Numeri numai pentru Domni. 1-6 174

Advertisement for Mauthner's seeds. Text: 'Renumitele semințe de legumi și flori a le lui MAUTHNER se capetă în pachete sigilate și provădute cu marea oficială de contravențιά „Ursu” în magazinele mai mari de Coloniale și ferării. Firma Edmund Mauthner din Budapesta, Strada Andras-sy Nr. 23 garantéză numai pentru conținutul acelor pachete cu semințe prospete și veritabile, care vor fi provădute cu numele Mauthner și cu marca „Ursu”, cum se vede din ilustrația alăturată.

Advertisement for 'Tipografia de typuri veritabile de cauciuc in tôte limbile și tôte mărimea precum și Stampiglii și sigile se pot comanda direct dela fabricantul J. LEWIN, fabrica de stampiglii și tipuri Wien, Adlegasse Nr. 14, u. Telefon Nr. 12179. Practice pentru cadouri ocașionale și de sêrbători. O tipografie de mână completă, cu razim patent, clește și vâpselă (pasta) permanentă, pentru efectuarea de tipărituri diferite: bilete de vizită, adrese, cuverte, circulare etc. se vëndou 50 Tipuri . . fl. 1.20 cr. 130 " " " 2. " 190 " " " 2.50 " 225 " " " 3. " 320 " " " 3.75 " 400 " " " 4.50 " In cas de nu convine primesc retour. — Agenți se caută — Prețuri curente gratis și franco. —

„AURORA“

societate de împrumut și păstrare în Năsăud.

INSCIINȚARE.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „AURORA“ sunt invitați a participa la

adunarea generală a XXIV-a,

care va avea loc **Duminică în 20 Martie 1898 la 10 ore a. m.** în sala școlii fundamentale populare superioare din Năsăud.

ORDINEA ZILEI:

1. Raportul direcțiunii și al comisiunii cenzurătoare.
2. Satorirea bilanțului pe anul 1897, distribuirea profitului, darea absolutului pentru anul de gestiune expirat.
3. Alegerea alor doi membrii în consiliul administrativ pe timp de 3 ani.
4. Alegerea comisiunii cenzurătoare pe timp de un an.
5. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri insinuate în sensul statutului.

Pentru cazul când această adunare nu s'ar ținea din lipsa voturilor recerute, prin această se convoca tot-odată a doua adunare, care va avea loc în 27 Martie 1898 la ora și în locul fixat mai sus, în care vor aduce hotărâri valabile membrii prezenți.

Năsăud, 20 Februarie 1898.

3—3,161

Direcțiunea.

Cel mai **sensational roman** al literaturii moderne. — În limba engleză s'a vândut în **50,000** de exemplare. — Succes colosal. — Tradus în toate limbile europene. În românește de **Afin dela Tuscia a apărut acum**

TRILBY

Prețul unui exemplar: direct 1.30. — În România și străinătate din monarhie fl. 1.60. — Deposit general: Afin dela Tuscia, tipografia Uhrmann, Temesvár (Ungaria).

În librăriile din străinătate 4 lei. — Deposit general: Afin dela Tuscia, tipografia Uhrmann, Temesvár (Ungaria).

Prăvălie românească în Făgăraș

Piața „Francisc Iosif“ Nr. 16.

Subsemnatul am onorul a aduce la cunoștința prea stimatului public românesc din Făgăraș, jur și din provincie, că **am deschis aici pe piața Făgărașului o mare și bine asortată prăvălie de**

Modă, manufactură, textilărie, mărfuri scurte și curente.

Cunoștințele comerciale câștigate atât în patrie cât și în străinătate, mă pun în plăcuta pozițiune de a putea servi onoratului public cele mai bune, mai nouă și mai ieftine mărfuri, pe lângă un serviciu acurat și prompt.

La dorință trimit ori unde mostre gratis și franco.

Rugând prea stimatul public pentru binevoitorul sprijin.

Cu distinsă stimă:

Adrian Furcă.

156, —4.

Mașini de cusut Wertheim, cu împunsătură dublă, fabricat german de clasa I.

Pentru casă și meseriași **liferez loco VIENA** în totă monarhia Austro-Ungară.

Mașină de pictor braț înalt fl. 35.50

Mașină de mână braț înalt fl. 31.50

Mașini cu corabinte rotunde fl. 49.—

Garanție 5 ani.

Timp de probă 30 de zile.

Ori ce mașină, care în durată de 30 zile nu se va dovedi de bună, o primesc îndărăt pe spesele mele. — Prețul curent și mostre cusute stau la dispoziția.

Casa de export mașini de cusut: **LOUIS STRAUSS,**

firmă protocolată la tribunalul de comerț. Liferantul reuniunii a amplotiaților de stat.

VIENA, IV., Margarethenstrasse „Nr. 12 b/e.“

Adrese dela cumpărători, cu învoirea lor se publică.

8—8, 112

„Incuragiați pe adevărați Industriași Români.“

ANUNȚ.

Subsemnatul am onore a aduce la cunoștința onor. Public, că **am deschis în Brașov**

un atelier de croitorie bărbătească

în strada Hirscher Nr. 5 (Vis-a-vis de Teatru),

unde se confecționează costume bărbătești, după jurnale și după cerințele onor. Public.

După o prăcsă mai îndelungată făcută în străinătate și la cursul de croială de la Academia din Viena, mă pun în poziție de a corespunde toate cerințele atingătoare de această branșă, atât pentru croială bună și sigură, cât și printr'o lucrare conștiințioasă.

Prețurile cele mai moderate.

Rog pe onor. Public a mă onora cu comanda D-lor asigurându-i, că vor fi pe deplin satisfăcuți.

Cu totă stima:

GEORGE BUCA,
măstru-croitor

Brașov, strada Hirscher Nr. 5.

1.—3.169

Executarea promptă.

Pentru cei ce voesc să negustorească cu pesce.

Românilor dela sate și din orașele mai mici, cari vor să se ocupe cu vânzarea de pesce sărat, li-se recomandă a se adresa la

Marele magazin de pesce

al d-lui **Ioan Bidu din Brașov,**
(Têrgul Straelor Nr. 25),

dela care se pot comanda în ori-ce timp și fără temere de a fi înșelați, **tot felul de pesce,** atât în măsură mare, cât și mică, icre roșii tescuite, masline, stafide, smochine, roșcove, toate de calitate cea mai bună și cu prețuri eftine.

Marfă în tot-déuna prospêtă.

166,2—3.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continental european și marea fabrică de argintărie s'a vădat necesită să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsplate mici pentru muncă.

Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit prin urmare ori cui, următoarele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6.60** și adică:

6 cuțite fine de masă cu lemnă veritabilă engleză,	1 lingură de argint pentru lapte patent american,
6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,	2 ciocănele de argint pentru spart ouă, patent american,
6 linguri de argint patent american,	6 cești Victoria englezești,
12 lingurițe de argint pentru cafea patent american,	2 candelabre de masă,
1 lingură de argint pentru supă patent american,	1 strecurătoare pentru ceai,
	1 zaharniță,
	44 bucați la un loc fl. 6.60

Tote cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează coorea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat **nu e șarlataniă,** mă simt îndatorat în public, că ori cine, cărui nu-i conviee marfa îi trimit banii înapoi, numenea însă se nu treacă cu vederea ocașiu-neea această favorabilă, de ași procura această garnitură pompasă, care cu deosebire se potrivește pentru

Dar de nuntă și cadouri ocașionale!

Depou numai la

A. HIRSCHBERG-S
Haupt-Agentur der vereinigten amerik. Patent-Silber-waarenfabriken.

Telephon, Nr. 7114.

WIEN,

II., Rembrandtstrasse 19/VII.

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală seu cu trimiterea sumei înainte.

Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Extras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțumit cu trimiterea garniturii, și s'emi mai trimit încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens Baronin Bánffy.

Cu trimiterea garniturii sunt foarte mulțumit. Vê rog a trimite încă una asemenea. Bozo vics, Ungaria. Alex Keresztes, fisolgâbirâu.

Cu trimiterea sunt mulțumit. Vê rog încă pentru o garnitură. Kalocsa. 164, 2—3 Johann Maiorosy.